

ΕΛΕΤΑΕΝ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ ΕΝΩΣΗ ΑΙΟΛΙΚΗΣ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ

Μέλος της WindEurope (πρώην EWEA) και του Global Wind Energy Council

ΠΛΑΙΣΙΟ ΠΡΟΤΑΣΗΣ

ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΑΠΡΟΣΑΡΜΟΓΗ ΤΗΣ ΧΡΕΩΣΗΣ ΠΡΟΜΗΘΕΥΤΩΝ

20 Φεβρουαρίου 2018

Το συμπλήρωμα του Μνημονίου (Supplemental Memorandum of Understanding) στο πλαίσιο της 3ης αξιολόγησης του Προγράμματος έθεσε δύο απαιτήσεις σχετικά με τη Χρέωση Προμηθευτών:

- 1) Να αναπροσαρμοστεί ο μηχανισμός της Χρέωσης Προμηθευτών (ΧΠ) μετά την εφαρμογή του target model. Το πλαίσιο της αναπροσαρμογής θα πρέπει να έχει προσδιορισθεί περί το τέλος Μαρτίου 2018.
- 2) Να μειωθεί το ύψος της ΧΠ από το τέλος Μαρτίου, κατά τρόπο ώστε να διατηρείται πλεονασματικός ο ΕΛΑΠΕ με επαρκές περιθώριο ασφάλειας.

Συγκεκριμένα, στο σχετικό draft του κειμένου που δημοσιεύθηκε στον τύπο (Καθημερινή) με ημερομηνία 3.12.2017 αναγράφεται:

The authorities will implement the revised legislation on the RES account and balance the account (prior action), which will be kept in balance with an adequate safety buffer on an annual basis going forward. By March 2018 (key deliverable), the supplier surcharge will be reduced by the forecasted annual surplus in the RES account and a plan for its full replacement by the end of 2018 agreed, for example through the introduction of Guarantees of Origin/Green Certificates.

A] Αναπροσαρμογή της Χρέωσης Προμηθευτών μετά το 2018

A.1] Βασική αρχή που πρέπει να τηρηθεί για την αναπροσαρμογή της ΧΠ είναι η αποτύπωση της αξίας που προσφέρουν στην αγορά οι Α.Π.Ε. μέσω της μείωσης του κόστους των προμηθευτών.

Υπογραμμίζεται ότι ο Ν.4414/2016 τεκμηρίωσε αναλυτικά στην αιτιολογική του έκθεση ότι, με το μέχρι τότε μηχανισμό, η μείωση που επιφέρουν οι Α.Π.Ε. στην τιμή της χονδρεμπορικής αγοράς «δεν λαμβάνεται υπόψη για τον καθορισμό της αξίας της ενέργειας που χρεώνονται οι Προμηθευτές για την κατανάλωση των Πελατών τους, με φυσικό επακόλουθο τα έσοδα του Ειδικού Λογαριασμού ΑΠΕ/ΣΗΘΥΑ Διασυνδεδεμένου Συστήματος και Δικτύου από τη συμμετοχή των εκπροσώπων φορτίου στην αγορά ηλεκτρικής ενέργειας να μην ενσωματώνουν τις επιπτώσεις του προηγούμενου εδαφίου» δηλ. να μην ενσωματώνουν το σχετικό όφελος των Προμηθευτών. Με άλλα λόγια τα έσοδα του ΕΛΑΠΕ επιδοτούν το κόστος των Προμηθευτών.

ΕΛΕΤΑΕΝ

Κατά την αιτιολογική του έκθεση, ο Ν.4414/2016 επεδίωξε την αντιμετώπιση αυτής της στρέβλωσης (την οποία ονομάζει δομική αδυναμία επίλυσης του ΗΕΠ) «*με τη θέσπιση νέων χρεώσεων προς τους Προμηθευτές, καθόσον ένα σημαντικό μέρος του κόστους ενέργειας, το οποίο θα έπρεπε να αποτελεί τμήμα του ανταγωνιστικού σκέλους του κόστους ενέργειας για τους Προμηθευτές και να απεικονίζεται στο ανταγωνιστικό σκέλος των τιμολογίων, ρυθμίζεται εν τέλει διοικητικά μέσω της ρυθμιζόμενης χρέωσης του ΕΤΜΕΑΡ. Η εν λόγω θεώρηση αποτυπώθηκε εξάλλου και στην πρόσφατη απόφαση του ΣΤΕ 3366/2015, στο σκεπτικό της οποίας αναφέρεται ότι το ΕΤΜΕΑΡ αποτελεί πραγματικό κόστος ενέργειας που παρήχθη και κατέληξε στην κατανάλωση μέσω του Προμηθευτή και το οποίο εν συνεχεία καλύπτεται με την επιβολή χρεώσεων προς τους καταναλωτές. Συνεπώς, εκτιμάται ότι το ΕΤΜΕΑΡ απεικονίζει εν μέρει και κόστος ενέργειας που θα πρέπει να αναληφθεί από τους Προμηθευτές ηλεκτρικής ενέργειας κατά την αγορά της ηλεκτρικής ενέργειας την οποία προμηθεύουν τους πελάτες τους. Με τις νέες αυτές χρεώσεις προς τους Προμηθευτές ηλεκτρικής ενέργειας επιδιώκεται η ανάληψη εξ αυτών μέρους του σχετικού κόστους, στη βάση αναλογικών χρεώσεων που λαμβάνουν υπόψη και οφέλη από τη διείσδυση των ΑΠΕ στην εκκαθάριση της αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας, χωρίς να απαιτηθεί περαιτέρω επιβάρυνση των καταναλωτών μέσω της αύξησης του ΕΤΜΕΑΡ. Σε κάθε περίπτωση οι χρεώσεις αυτές προς τους Προμηθευτές καθορίζονται κατά τρόπο ώστε στο τέλος της διετίας 2016-2017 να μην προκύπτει έλλειμμα του ειδικού λογαριασμού Α.Π.Ε. και Σ.Η.Θ.Υ.Α.»*

Η ανωτέρω ισχυρή αιτιολογική βάση πρέπει να αποτελέσει βασική αρχή της απαιτούμενης αναπροσαρμογής της ΧΠ, καθόσον στηρίζεται επαρκώς τόσο στις διαπιστώσεις της επιστήμης και της κοινής πείρας όσο και στο σκεπτικό του Ανώτατου Δικαστηρίου της Χώρας.

Άλλωστε η κριτική που έχει ασκηθεί ενάντια στη σχετική διάταξη του Ν.4414/2016 ποτέ δεν αμφισβήτησε -τουλάχιστον κατά το βαθμό που έχουμε ενημερωθεί- την ανωτέρω βασική αρχή, αλλά αναλώθηκε σε, λογιστικής και τεχνικής μάλλον φύσης, διαπιστώσεις ως προς την ακρίβεια της μεθοδολογίας που επιλέχθηκε, τη συμβατότητά της με την αγορά κλπ. όπως και τις επιπτώσεις της στα οικονομικά αποτελέσματα των Προμηθευτών.

A.2] Διαπιστώνουμε ότι τόσο στο συμπληρωματικό Μνημόνιο όσο και στη δημόσια σφαίρα, έχουν κατατεθεί παραδειγματικές προτάσεις (π.χ. εγγυήσεις προέλευσης) που μπορεί να χρησιμοποιηθούν στο πλαίσιο της αναπροσαρμογής της ΧΠ. Δεν υπεισερχόμαστε στην αξιολόγηση των ιδεών αυτών, προτού συγκεκριμενοποιηθούν. Σημειώνουμε όμως ότι μπορεί να αποτελέσουν συμπληρωματικές ψηφίδες του συνολικού πλαισίου αναπροσαρμογής της ΧΠ, το οποίο πρέπει να σέβεται την προαναφερθείσα βασική αρχή.

A.3] Υπό το φως των ανωτέρω προτείνονται δύο εναλλακτικές αντιμετώπισεις του θέματος:

Βασική πρόταση

i) Διατηρείται η λογική της ύπαρξης τέλους ΕΤΜΕΑΡ που βαρύνει απευθείας τους καταναλωτές. **Το τέλος αυτό θα πρέπει να απεικονίζει αποκλειστικά το πρόσθετο κόστος των Α.Π.Ε.** και δεν θα πρέπει να περιέχει ποσά που δεν αφορούν τις Α.Π.Ε. είτε αυτά αφορούν επιδοτήσεις του κόστους των Προμηθευτών κατά τα έτη που προηγήθηκαν του Ν.4414/2016 είτε νέες επιδοτήσεις του από εδώ και πέρα.

- ii) Σε τακτά χρονικά διαστήματα (π.χ. κάθε τρίμηνο ή και μεγαλύτερο), **η Ρυθμιστική Αρχή Ενέργειας θα πρέπει να υπολογίζει απολογιστικά, το όφελος που άντλησαν οι Προμηθευτές χάρη στις Α.Π.Ε.** Ο υπολογισμός θα πρέπει να στηρίζεται στα πραγματικά περιστατικά που δημιουργούν αυτό το όφελος (π.χ. εξοικονόμηση πληρωμών πέραν της αγοραίας τιμής ενέργειας ΟΤΣ, merit order effect, υποκαθιστάμενη συμβατική ενέργεια ανά καύσιμό, κόστος ηλεκτροπαραγωγής κλπ.). **Το όφελος αυτό θα επιστρέφεται από τους Προμηθευτές στον ΕΛΑΠΕ μέσω ειδικής Χρέωσης που θα τους επιβάλλεται για το επόμενο χρονικό διάστημα** και η οποία θα παραμένει σταθερή σε €/MWh για το διάστημα αυτό.
- iii) Σε ετήσια βάση, ο διαχειριστής του ΕΛΑΠΕ θα διαπιστώνει το υπόλοιπο του Λογαριασμού, λαμβάνοντας υπόψη όλες τις χρηματοροές (ήτοι και πιθανά συμπληρωματικά έσοδα από την ιδέα περί εγγυήσεων προέλευσης).

Εάν υφίσταται πλεόνασμα, τότε θα εισηγείται στη ΡΑΕ την ανάλογη μείωση του ΕΤΜΕΑΡ.

- iv) Θα πρέπει να παραμείνει η διάταξη της παραγράφου 3.α.γγ του αρ. 23 του Ν.4414/2016 που προβλέπει τη δυνατότητα επιβολής πρόσθεσης χρέωσης στους Προμηθευτές με σκοπό τη μείωση του ΕΤΜΕΑΡ αλλά και για να διασφαλίζεται ότι σε κάθε περίπτωση ο Λογαριασμός παραμένει ισοσκελισμένος με ένα επαρκές περιθώριο ασφάλειας.
- iv) Θα πρέπει να υπάρξει άπαξ οριστική μέτρηση (ποσοτικοποίηση) του οφέλους που έχουν αντλήσει οι Προμηθευτές κατά τα χρόνια πριν το 2016, από τον ΕΛΑΠΕ. Για αυτό η ΡΑΕ θα πρέπει να εκπονήσει σχετική απολογιστική μελέτη με βάση τις ίδιες αρχές που ενσωμάτωσε μέχρι τώρα στη μεθοδολογία της. Με τον τρόπο αυτό θα προσδιοριστεί ποιο μέρος του παρελθόντος ελλείμματος δεν οφείλεται στις Α.Π.Ε.

Το ποσό αυτό πρέπει κατ' αρχάς να καταγραφεί για να είναι γνωστό.

Επειδή δεν είναι ρεαλιστικό (άλλα ίσως ούτε και εύλογο) το ποσό αυτό να βαρύνει άμεσα τους Προμηθευτές, προτείνεται το να βαρύνει απευθείας του καταναλωτές με ισόποση μείωση του ΕΤΜΕΑΡ. Ουσιαστικά δηλαδή προτείνεται το ΕΤΜΕΑΡ να διαχωριστεί σε δύο διακριτά τέλη: ένα που θα περιλαμβάνει το «πραγματικό» ΕΤΜΕΑΡ και θα απεικονίζει το αληθινό πρόσθετο κόστος των Α.Π.Ε. και ένα νέο Τέλος (που θα συνεχίσει να βαρύνει τους καταναλωτές) το οποίο θα απεικονίζει τη συσσωρευμένη, έως το 2016, επιδότηση του κόστους των Προμηθευτών και θα έχει ένα ουδέτερο όνομα (π.χ. Τέλος Εξισορρόπησης Οφέλους Προμήθειας) ώστε να μην δυσφημίζονται αδικώς οι Α.Π.Ε. Αναμένεται ότι το νέο αυτό Τέλος θα είναι αρχικά σαφώς μεγαλύτερο από το «πραγματικό» ΕΤΜΕΑΡ, αλλά θα εξαφανιστεί όταν συμπληρωθεί η συσσωρευμένη επιδότηση των Προμηθευτών. Σε κάθε περίπτωση, το συνολικό αποτέλεσμα για τον καταναλωτή είναι ουδέτερο.

Εναλλακτική πρόταση

Η εναλλακτική πρόταση περιλαμβάνει την πλήρη ενσωμάτωση του ΕΤΜΕΑΡ στο κόστος των Προμηθευτών. Πρακτικά αυτό θα μπορούσε να γίνει με αντικατάσταση του ΕΤΜΕΑΡ από μία Χρέωση που θα υπολογίζει αυτόματα ο Διαχειριστής του ΕΛΑΠΕ στο τέλος κάθε περιόδου (π.χ. έτος) και θα την επιβάλει στους Προμηθευτές ώστε να παραμένει ισοσκελισμένος ο Λογαριασμός

με ένα επαρκές περιθώριο ασφάλειας. Με τον απλό αυτό τρόπο αυτό αποφεύγεται η ανάγκη εκπόνησης τεχνικά ορθών και δίκαιων υπολογισμών περί του ποιο είναι το αληθινό πρόσθετο κόστος των Α.Π.Ε. Έχει σημασία, η επιβολή της νέας αυτής Χρέωσης να είναι αυτόματη και να γίνεται από το Διαχειριστή (κατά τρόπο ανάλογο με την τιμολόγηση που γινόταν για τον ΜΔΙ και τον ΜΑΜΚ) ώστε να μειωθεί το σχετικό ρυθμιστικό ρίσκο που υφίσταται όταν τέτοιες αποφάσεις εξαρτώνται από πράξεις του Υπουργού ή της ΡΑΕ.

Β] Μείωση της υφιστάμενης Χρέωσης Προμηθευτών μετά τον Μάρτιο 2018

Όπως αναφέρθηκε, κατά την συμφωνία με τους θεσμούς θα πρέπει να μειωθεί το ύψος της υφιστάμενης ΧΠ από το τέλος Μαρτίου, κατά τρόπο ώστε να διατηρείται πλεονασματικός ο ΕΛΑΠΕ με επαρκές περιθώριο ασφάλειας.

Είναι προφανές ότι κατά τον υπολογισμό του ύψους αυτής της μείωσης θα πρέπει να ληφθούν υπόψη όλοι οι παράγοντες που επηρεάζουν ή που αναμένεται να επηρεάσουν τη σχέση εσόδων-εξόδων του ΕΛΑΠΕ και το μέγεθος των καθυστερήσεων των πληρωμών προς τους παραγωγούς Α.Π.Ε. Μεταξύ άλλων θα πρέπει να ληφθεί υπόψη:

- i) Το ταμειακό έλλειμμα του ΕΛΑΠΕ** το οποίο οδηγεί σε καθυστερήσεις πληρωμών. Το εναπομείναν λογιστικό πλεόνασμα πρέπει να είναι επαρκές ώστε να συνεχίσει η σταδιακή μείωση των καθυστερήσεων των πληρωμών.
- ii) Οι εκκρεμότητες από την οριστική εκκαθάριση του ΕΤΜΕΑΡ** παρελθόντων ετών.
- iii) Οι απαιτήσεις για την καταβολή τόκων υπερημερίας** για τις καθυστερήσεις των πληρωμών. Ειδικά για αυτό σημειώνουμε ότι δεν είναι προφανές γιατί θα πρέπει μια ομάδα πολιτών (στην προκειμένη περίπτωση η υπόχρεοι της Χρέωσης Προμηθευτή) να συνεχίσει να ωφελείται (ασχέτως του ύψους αυτού του οφέλους) από τον τρόπο χρηματοδότησης του ΕΛΑΠΕ και αυτό πλέον να γίνεται σε βάρος απαιτήσεων μια άλλης ομάδας πολιτών.

Σε κάθε περίπτωση θεωρούμε ότι οι υποθέσεις στις οποίες θα στηριχθούν οι υπολογισμοί θα πρέπει να ανακοινωθούν και να τύχουν διαβούλευσης πριν την οριστικοποίηση των αποφάσεων.